

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Přehled SZBP 05/2017
1. – 31. květen 2017
autor: Martin Kuta

PŘEHLED SZBP EU

Obsah:

<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ</i>	4
MAKEDONIE: NA CESTĚ K NOVÉ VLÁDĚ _____	4
DOHODA ALBÁNSKÝCH POLITICKÝCH STRAN _____	4
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i>	6
SDĚLENÍ: POSÍLENÍ SPOLUPRÁCE EU-AFRIKA _____	6
RADA PŘIDRUŽENÍ EU-TUNISKO _____	8
NÁVŠTĚVA VP V OSN _____	10
SPOLUPRÁCE EU-ARMÉNIE _____	10
LIBYE _____	12
ZÁVĚRY RADY K OBRANĚ _____	13

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP 05/2017	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 31. květen 2017	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: SZBP; ESVC/EEAS; Rada přidružení; Rada spolupráce; Afrika; partnerství; OSN; EUGS; obrana; stálá strukturovaná spolupráce; PESCO	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
--	---	--	---	--	---

Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	---	--	---	---

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

OBSAH

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ _____	4
MAKEDONIE: NA CESTĚ K NOVÉ VLÁDĚ _____	4
DOHODA ALBÁNSKÝCH POLITICKÝCH STRAN _____	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU _____	6
SDĚLENÍ: POSÍLENÍ SPOLUPRÁCE EU-AFRIKA _____	6
RADA PŘIDRUŽENÍ EU-TUNISKO _____	8
NÁVŠTĚVA VP V OSN _____	10
SPOLUPRÁCE EU-ARMÉNIE _____	10
LIBYE _____	12
ZÁVĚRY RADY K OBRANĚ _____	13

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

MAKEDONIE: NA CESTĚ K NOVÉ VLÁDĚ

Pozadí

V polovině května makedonský prezident Đorge Ivanov pověřil předsedu socialistické strany SDSM Zorana Zaeva sestavením vlády. Zaev musel dle požadavku prezidenta Ivanova prohlásit, že budoucí vláda neohrozí jednotnost, svrchovanost a územní celistvost země.¹ Dle ústavy má Zaev dvacetidenní lhůtu na představení programu vlády a jejího personálního složení parlamentu. Rýsuje se tak rychlé vyřešení politické krize, která v zemi trvá již přes dva roky a k jejímuž vyřešení měly přispět předčasné volby v prosinci loňského roku.² Průlom nastal na konci dubna letošního roku, kdy se v parlamentu projevila většina, která zvolila Talata Xhaferiho, zástupce albánské strany Demokratické unie pro integraci (DUI), předsedou parlamentu.³ Vzrůstající podíl etnicky albánských stran a hlasů jejich poslanců na fungování země vede k nárůstu nacionalistických tendencí v táboře podporovatelů strany VMRO-DPMNE bývalého premiéra Gruevského.⁴

Aktuálně

S nově zvoleným předsedou makedonského parlamentu Talatem Xhaferim se sešla vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová. Ta během jednání zdůraznila, že země nesmí upadnout do mezietnického napětí. Mogheriniová ho vyzvala, aby se z pozice své funkce přičinil k práci pro všechny občany. Při jednání s ním diskutovala o vývoji v zemi a možnostech překonání politické krize, zavádění prioritních opatření a reformy a opatření, která vyplývají z dohody z Pržina. Vysoká představitelka uvedla, že se situací v zemi bude i nadále detailněji zabývat.⁵

DOHODA ALBÁNSKÝCH POLITICKÝCH STRAN

Pozadí

Politickou situaci v Albánii celé jaro letošního roku ovlivňoval bojkot jednání parlamentu opoziční Demokratickou stranou. Ta vyzvala k předčasnému odstoupení vládu Socialistické strany premiéra Ediho Rami a dokončení volebního období úřednickou vládou. S bojkotem práce parlamentu

¹ MARUSIC, Sinisa Jakov. Zaev Wins Mandate to Form Macedonia's Next Govt. Balkaninsight.com [online], 17 May 17 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/zaev-recvies-mandate-to-form-new-macedonian-govt--05-17-2017>.

² Přehled SZBP 12/2016, s. 4. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=77743>.

³ Přehled SZBP 4/2017, s. 5. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=109771>.

⁴ MARUSIC, Sinisa Jakov. Macedonia Nationalists Accuse VMRO DPMNE of Betrayal. Balkaninsight.com [online], 15 May 17 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/macedonia-s-vmro-dpmne-faces-outrage-from-supporters-05-12-2017>.

⁵ ESVC: Federica Mogherini meets with Talat Xhaferi, President of the Assembly of the former Yugoslav Republic of Macedonia, 04/05/2017 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/25573/federica-mogherini-meets-talat-xhaferi-president-assembly-former-yugoslav-republic-macedonia_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

souviselo také to, že se Demokratická strana odmítla registrovat pro nadcházející parlamentní volby.⁶

Za přispění EU a Spojených států⁷ se podařilo dosáhnout dohody obou hlavních politických stran. Dohoda stanovuje, že se opoziční strany budou opět účastnit zasedání parlamentu a pokročí práce na reformě soudnictví a sektoru spravedlnosti.⁸ Výměnou za to dostane opoziční Demokratická strana možnost podílet se na obnově albánského kabinetu – jmenování místopředsedy vlády a dalších šesti ministrů. Ministry by ale neměli být politici, ale úředníci a odborníci. Opozice dále získala možnost obsadit funkci předsedy ústřední volební komise. Dále by mělo dojít k posunutí termínu parlamentních voleb na 25. června; dojde také k posunutí termínu registrace politických stran do voleb.

V komentářích k dohodě se objevuje, že dohoda ukazuje na pakt mezi dvěma největšími politickými stranami, jehož cílem bude vyloučit z dalšího (případného povolebního) vývoje ostatní hráče. Naopak pakt naznačuje možnost utvoření vládní koalice.⁹

Aktuálně

K dojednané dohodě se vyjádřili vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová a komisař pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn.¹⁰ Ve společném prohlášení uvedli, že se jedná o krok směřující k naplnění voličských požadavků a je výrazem vyspělé politické kultury.¹¹ Mogheriniová a Hahn dále vyzvali k urychlenému zavedení dohodnutých opatření a přípravě na parlamentní volby, které mají proběhnout v druhé polovině června.

Dne 24. května se na neformální schůzce sešla s předsedy vlád západobalkánských států vysoká představitelka Mogheriniová.¹² Předmětem schůzky bylo motivovat zástupce západobalkánských zemí k vyšší činnosti směřující k přistoupení zmiňovaných států k EU. Předsedové vlád zopakovali a potvrdili svůj postoj k otázce členství zemí v EU. Jako předsedové vlád se přihlásili k posilování spolupráce a dosažení hmatatelných výsledků reformní činnosti, která zlepší životy lidí v regionu. V neposlední řadě také zdůraznili dobré sousedské vztahy, které mají prohlubovat regionální

⁶ K tomu viz blíže Přehled SZBP 4/2017, s. 4. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=109771>.

⁷ Zástupce amerického ministerstva zahraničí údajně uvedl, že mezinárodní společenství uzná legitimitu parlamentních voleb i bez účasti opozičních stran. To vyvolalo tlak na opozici, aby se snažila dosáhnout dohody.

K tomu viz MALI, Tsai. Agreement reached, Albania will vote on June 25th. Balcanicaucaso.org [online], 06/06/2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.balcanicaucaso.org/eng/Areas/Albania/Agreement-reached-Albania-will-vote-on-June-25th-180344>.

⁸ KOLEKA, Benet. Albania's parties end three-month standoff with agreement on reforms. Balkaninsight.com [online], May 18, 2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-albania-election-pact-idUSKCN18E2RT>.

⁹ MALI, Tsai. Agreement reached, Albania will vote on June 25th. Balcanicaucaso.org [online], 06/06/2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.balcanicaucaso.org/eng/Areas/Albania/Agreement-reached-Albania-will-vote-on-June-25th-180344>.

¹⁰ ESVČ: Statement by Federica Mogherini and Johannes Hahn on the agreement reached by political parties in Albania, 19/05/2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/26509/statement-federica-mogherini-and-johannes-hahn-agreement-reached-political-parties-albania_en.

¹¹ Naopak již zmiňovaný komentář se staví značně skepticky k vysoké úrovni politické kultury. Dohoda prý ukázala pouze ochotu dvou hlavních politických aktérů dohodnout se. Politické jednání v parlamentu bylo upozaděno.

¹² Jednalo se o Černou Horu, Kosovo, Albánii, Srbsko, Makedonii a Bosnu a Hercegovinu.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

pochopení, společný respekt a spolupráci. K reformní činnosti je vyzvala vysoká představitelka Mogheriniová.¹³

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

SDĚLENÍ: POSÍLENÍ SPOLUPRÁCE EU-AFRIKA

Popis problematiky

Jako podkladový materiál pro nadcházející summit EU-Afrika, který proběhne v listopadu letošního roku, představila EK a ESVČ společné sdělení o možnostech zintenzivnění a posílení spolupráce mezi EU a jejími členskými státy na jedné straně a africkými státy na straně druhé.¹⁴ Summit dle úvodní kapitoly sdělení představuje příležitost pro potvrzení vůle k prohlubující se spolupráci, úsilí ke zlepšování životních podmínek a ekonomické a politické spolupráci. Sdělení zohledňuje dřívější strategické dokumenty i materiály, které jsou v současnosti diskutovány:

- Globální strategie EU pro SZBP (EUGS);
- Materiál Africké unie Agenda 2063;
- Strategie OSN 2030 Agenda pro udržitelný rozvoj;
- Akční agenda z Addis Ababa (AAAA);
- Pařížská klimatická dohoda.

Sdělení se rovněž úzce dotýká probíhající diskuze o sdělení o obnoveném partnerství se státy AKP (Afrika, Karibik, Pacifik).¹⁵ Sdělení dále stanovuje konkrétní opatření, která mohou být pro posílení spolupráce zavedena v období 2018–2020. Důvodem pro předložení sdělení je proměňující se demografická, hospodářská, politická a bezpečnostní situace v Africe. EU v této souvislosti stanovuje strategické cíle, jichž by mělo být spoluprací EU a jejích členských států a afrických států dosaženo:

- zvýšená spolupráce a sdílení společných hodnot a zájmů, posilování dvoustranných vztahů;
- pozemní a námořní bezpečnost, boj proti nadnárodním hrozbám;
- zahrnující a udržitelný hospodářský rozvoj pro zvýšení pracovních příležitostí na africkém kontinentě.

EU rovněž chce posilovat politickou spolupráci (posilování koalice pro globální záležitosti, posílení spolupráce v oblasti společných zájmů, zajištění partnerství zaměřeného na občany). EU rovněž

¹³ ESVČ: Federica Mogherini hosts an informal gathering with Prime Ministers of the Western Balkans partners, 24/05/2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/26866/federica-mogherini-hosts-informal-gathering-prime-ministers-western-balkans-partners_en.

¹⁴ ESVČ: JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL for a renewed impetus of the Africa-EU Partnership, 4. 5. 2017, JOIN(2017) 17 final. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/http_eur-lex.europa.pdf.

¹⁵ ESVČ: JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL: A renewed partnership with the countries of Africa, the Caribbean and the Pacific, 22. 11. 2016, JOIN(2016) 52 final. Dostupné z: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/joint-communication-renewed-partnership-acp-20161122_en.pdf.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

bude na základě dřívějších materiálů usilovat o budování a posilování odolnosti států a společností prostřednictvím:

- prevence konfliktů, včasného řešení konfliktů a budování míru;
- prostředků dobrého vládnutí;
- řízení migrace a mobility.

Oblast hospodářského rozvoje zahrnuje odpovědné a udržitelné investice, rozvoj africké energetiky, transformace afrického zemědělství, posilování vzdělanosti a dovednosti.

Zveřejněné sdělení okomentovala vysoká představitelka Mogheriniová a uvedla, že se jedná o soubor opatření, která EU a africké státy můžou společně vykonat. Komisař pro mezinárodní rozvojovou spolupráci Neven Mimica prohlásil, že sdělení má směřovat k viditelným a hmatatelným výsledkům evropsko-africké spolupráce.¹⁶

K situaci v Jižním Súdánu

Na jaře letošního roku vyhlásila OSN hladomor v Jižním Súdánu. Tuto krizi, kterou zavinil konflikt mezi prezidentem Salvou Kiirem, vládou a jejími příznivci na jedné straně a bývalým prezidentem Riekem Macharem a jeho podporovateli na straně druhé, dále přizívuje nepříznivá klimatická situace – sucho a neúroda.¹⁷ Prezident Kiir vyhlásil při příležitosti mezinárodního setkání k Jižnímu Súdánu na konci března letošního roku dialog a jednostranný klid zbraní.¹⁸ Dle informací diplomatů OSN se i přes deklarovanou ochotu ke sjednání příměří ale nedaří zahájit rozhovory mezi vládou a roztříštěnou opozicí a zavést klid zbraní.¹⁹

K situaci v zemi vydaly společné prohlášení Trojka (Spojené království, Spojené státy, Norsko) a EU.²⁰ Odsoudily stupňující se násilí a vyzvaly k urychlenému ukončení ozbrojených střetů. I přes deklarovaný jednostranný klid zbraní se vládní jednotky stále zapojují do ozbrojených střetů, které se dotýkají i civilních cílů. Nalezení mírového politického řešení je tak dle prohlášení stále nemožné. Trojka a EU vyzvaly prezidenta Kiira, aby dostal svého prohlášení z 25. března letošního roku a jednostranně zavedl klid zbraní. Vláda je odpovědná za klid zbraní, jeho provádění a jednání vedoucí k míru. Klid zbraní a zahájení jednání musí být doprovázeno ukončením násilností, stažením vojenských jednotek, zakázáním etnických milic, zajištěním přístupu humanitární pomoci a propuštěním politických vězňů.

Konference k Somálsku

Dne 11. května proběhla v Londýně dárcovská konference se zaměřením na Somálsko, kterou spolupořádala OSN. Vysoká představitelka zdůraznila současnou podporu, kterou Somálsku EU

¹⁶ EK: EU proposes enhanced partnership with Africa on peace and security, and job creation for youth, 4 May 2017 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1189_en.htm.

¹⁷ Přehled SZBP 2/2017, s. 14–15. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=108530>.

¹⁸ Communiqué Of The 30th Extra-Ordinary Summit Of Igad Assembly Of Heads Of State And Government On South Sudan. IGAD.int [online], 25th March 2017 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: <https://igad.int/communique/1520-communicue-of-the-30th-extra-ordinary-summit-of-igad-assembly-of-heads-of-state-and-government-on-south-sudan>.

¹⁹ Instruments of Pain (II): Conflict and Famine in South Sudan. Crisisgroup.org [online], 26 April 2017 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/south-sudan/b124-instruments-pain-ii-conflict-and-famine-south-sudan>.

²⁰ ESVC: Statement by the Troika and EU on the security situation in South Sudan, 08/05/2017 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/25709/statement-troika-and-eu-security-situation-south-sudan_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

poskytuje. Jedná se o 460 milionů EUR, které jsou určeny na opatření reagující na současná sucha a s těmi spojenou zemědělskou neúrodu.²¹ S humanitární asistencí souvisí také nebezpečnost a nepřístupnost některých oblastí pro organizace mezinárodního společenství. Kromě současné humanitární situace Mogheriniová zdůraznila očekávání, které od nového prezidenta Mohameda Abdullahi Mohameda Farmajo mají občané státu a mezinárodní partneři. Před prezidentem stojí výzvy spočívající v zajištění bezpečnosti a stability na celém území státu. Stranou zájmu mezinárodního společenství ale nesmí zůstat sousední státy a podpora jim. Vysoká představitelka zdůraznila roli Etiopie a Keni při zvládnání běženecké krize a navrácení až 250 tisíc somálských běženců zpět domů. EU společně s OSN by se měly zaměřit na přijetí konkrétních opatření a jejich provedení za účelem snižování dopadů klimatických změn na africké státy.²²

Během svého projevu na konferenci vysoká představitelka Mogheriniová ocenila činnosti Mezivládní agentury pro rozvoj (*Inter-Governmental Authority on Development, IGAD*), především summit, který proběhl v březnu a jehož předmětem byla právě diskuze o postavení somálských běženců. Před somálskou vládou stojí několik výzev. Vedle budování bezpečnostního sektoru v zemi je rovněž prioritou zavedení všeobecného a rovného volebního práva. V neposlední řadě Mogheriniová zdůraznila význam stabilního Somálska pro stabilitu celého regionu Afrického rohu.²³

RADA PŘIDRUŽENÍ EU-TUNISKO

Popis problematiky

Vztahy mezi EU a Tuniskem se začaly rozvíjet v druhé polovině 70. let 20. století. Se společensko-politickými změnami na počátku druhé dekády 21. století došlo k přijetí privilegovaného partnerství mezi EU a Tuniskem, jehož cílem bylo zintenzivnění politických kontaktů na nejvyšší úrovni, finanční asistence a zvýšení spolupráce v dalších oblastech společného zájmu. Z finančních nástrojů Evropské politiky sousedství (ENP) byly v letech 2014–2016 financovány projekty pro socio-ekonomické reformy, posílení růstu, tržního hospodářství a integrace, posílení základních pilířů demokracie, udržitelný regionální a místní rozvoj.²⁴

EU zdůraznila svou podporu reformnímu úsilí v loňském roce přijetím společného sdělení o posílení podpory EU Tunisku. Sdělení stanovuje opatření, která členské státy EU a Tunisko chtějí zavést, a rovněž závazek financování rozvojových a asistenčních projektů až do roku 2020. Sdělení rovněž informuje o pokračujících jednáních o dohodě o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu.²⁵

²¹ Celkově ale EU a členské státy v období 2015–2020 poskytly a poskytnout 3,5 miliardy EUR.

²² ESVČ: Remarks by HR/VP Mogherini on the EU's humanitarian support at the 2017 London Conference on Somalia, 11/05/2017 [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/25982/remarks-hrvp-mogherini-eus-humanitarian-support-2017-london-conference-somalia_en.

²³ ESVČ: Speech by Federica Mogherini at the opening session of the 2017 London Conference on Somalia, 11/05/2017 [cit. 2017-05-24]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/25976/speech-federica-mogherini-opening-session-2017-london-conference-somalia_en.

²⁴ EK: Tunisko [cit. 2017-05-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/neighbourhood/countries/tunisia_en.

²⁵ EK a ESVČ: JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL: Strengthening EU support for Tunisia, 29. 9. 2016, JOIN(2016) 47 final [cit. 2017-05-24]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/communication_from_commission_to_inst_en_v6_p1_859678-2.pdf.

Viz též Přehled SZBP 10/2016, s. 14–15. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=108722>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Dne 11. května proběhlo zasedání Rady přidružení, kterému předsedal maltský ministr zahraničí George Vella z pověření vysoké představitelky.²⁶ Jednání se dotklo témat diskutovaných na minulé Radě přidružení a zhodnotilo pokrok, kterého se od tehdejší doby podařilo dosáhnout. Nově byla diskutována témata spojená s regionální stabilitou (situace v Libyi a role Tuniska při zmiřňování následků tohoto konfliktu). Bezpečnost a posilování vnitřní bezpečnosti související s budováním bezpečnostních složek se stalo předmětem dalšího jednání. Posilování bezpečnosti má jako vedlejší efekt zvýšení hospodářské činnosti a obnovu cestovního ruchu. Rovněž se povedlo zahájit politický dialog na nejvyšší úrovni v otázce spolupráce v boji proti terorismu při zachování právního státu, dodržování lidských práv a základních svobod. Rada zdůraznila význam letošních komunálních voleb a jejich vliv na stabilizaci a další pokračování demokratizačního procesu v zemi. Tunisko ocenilo přijetí opatření, která vyplývají z výše zmiňovaného sdělení, a finanční podporu, kterou EU v rámci nástrojů ENP poskytne. Zástupci EU a Tuniska se dále dotkli budoucího uspořádání vztahů. Tunisko projevilo zájem o posílení vztahů s EU a hlubší zakotvení země v evropském společensko-hospodářském a politickém prostoru. K tomuto cíli také směřují prioritní opatření obsažená v pětiletém plánu pro období let 2016–2020. Současná situace nabízí přehodnotit současný akční plán a vztahy Unie a země upravovat prostřednictvím nového rámce společného partnerství. Toto partnerství má odrážet priority, hloubku a oblasti spolupráce, principy a zásady revidované ENP (tedy zaměření na jednotlivé partnerské země a jejich zájmy). Vzhledem k migraci EU i Tunisko zdůraznily svou vůli zajistit odpovídající správu a řízení migračních proudů prostřednictvím partnerství pro mobilitu.

Rada stanovila prioritní oblasti další hospodářské spolupráce:

- partnerství pro mladé (možnosti cestování a studia pro mladé lidi);
- partnerství pro růst obsahuje hospodářskou misi EU v Tunisku, pořádání podnikatelských fór a setkání o prioritních oblastech ekonomického sektoru v zemi;
- strukturovaný dialog o hospodářských činnostech (první diskutovaná oblast se týkala textilního a oděvního průmyslu).

Strany dále zdůraznily pokračující jednání o dohodě o zóně volného obchodu. Tunisko požádalo, aby EU přijala zvláštní opatření pro zvýšení tuniského exportu a zajistila lepší přístup na společný trh. Zástupci rovněž uvítali pokračující a zlepšující se vztahy mezi zemí a Evropským parlamentem. Parlamentní dimenze spolupráce umožňuje další diskuzní platformu.

Na okraj jednání byla diskutována také témata spojená s kulturním dědictvím a audio-visuální tvorbou a podpora místního rozvoje (udělení grantu ve výši 60 milionů EUR).

Účast VP na parlamentním shromáždění Unie pro Středomoří

Vysoká představitelka Mogheriniová vystoupila při příležitosti zasedání parlamentního shromáždění Unie pro Středomoří (UfM). Zdůraznila, že parlamenty mají jako instituce úlohu začleňování všech relevantních proudů ve společnosti do rozhodovacího procesu. Tato činnost snižuje pocit vyloučení, zvyšuje efektivitu rozhodování a podporuje sounáležitost jednotlivých osob se státem.

Mogheriniová zdůraznila tři priority:

- mladí lidé, jejich zaměstnanost a začleňování;

²⁶ Rada EU: Joint Declaration on the occasion of the EU-Tunisia Association Council of 11 May 2017, 11/05/2017 [cit. 2017-05-24]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/05/11-eu-tunisia-association/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- ženy a jejich zapojení do pracovního procesu a zajištění rovných příležitostí a šancí;
- boj se šedou ekonomikou.

Parlamentské mají vytvářet pozitivní tlak na jednotlivé vlády, aby přijaly taková opatření, která povedou ke stanoveným cílům.²⁷

NÁVŠTĚVA VP V OSN

Popis problematiky

Dle globální strategie EU pro SZBP považuje EU jako základ globálního vládnutí pro 21. století principy a zásady stanovené v Chartě OSN. OSN je proto také pojmána jako základ pro zajištění funkčního multilateralismu. EU ale dle EUGS považuje za nutnou reformu OSN, Rady bezpečnosti a jednotlivých jejích agentur.

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová vystoupila na zasedání Rady bezpečnosti OSN. Zdůraznila spolupráci a nerozlučitelnost partnerství mezi EU a OSN. Uvedla, že spolupráce EU a OSN představuje klíčové partnerství pro stabilizaci současného stavu. Obě organizace sdílejí stejné zásady a principy.²⁸

Mogheriniová zdůraznila čtyři okruhy, v nichž EU intenzivně spolupracuje s OSN:

- bezpečnost a rozvoj se zaměřením na posilování odolnosti partnerských států, prevence konfliktů a zprostředkování kontaktů mezi případnými stranami konfliktu; EU se rovněž musí zaměřovat na humanitární aspekty už nastalých krizí a postkonfliktní rekonstrukci; jako aktivní činnost vykonává EU civilní a vojenské mise v rámci SBOP;
- platforma OSN umožňuje jednotlivým státům přijmout takové závazky a taková opatření, která povedou k vytvoření kladných efektů pro všechny (*win-win* situace); Mogheriniová vyloučila konfrontační styl politiky;
- globální řád by měl být založen na pravidlech, která jsou všemi stranami dodržována, čímž je zajištěna bezpečnost a stabilita pro všechny hráče;
- funkční multilateralismus; Mogheriniová vyzvala ke společnému řešení krizí, podílu a odpovědnosti všech relevantních hráčů na mezinárodním dění.²⁹

SPOLUPRÁCE EU-ARMÉNIE

Popis problematiky

Dění na Ukrajině v letech 2013–2014 ukázalo na nutnost přehodnotit přístup EU k zemím Východního partnerství (*Eastern Partnership*, EaP) Evropské politiky sousedství (*European Neighbourhood Policy*, ENP). V této době také arménská vláda oznámila, že nehodlá dále prohlubovat spolupráci s EU v té podobě, jakou EU uplatňovala vůči ostatním zemím EaP (tedy sjednávání asociační dohody). Arménie se místo toho stala členem Euroasijské unie, hospodářské

²⁷ ESVČ: Remarks by the High Representative / Vice-President Federica Mogherini at the Plenary Session of the Parliamentary Assembly of the Union for the Mediterranean (UfM), 13/05/2017 [cit. 2017-05-24]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/26374/remarks-high-representative-vice-president-federica-mogherini-plenary-session-parliamentary_en.

²⁸ ESVČ: EU - UN partnership key to stabilising world's crisis regions, Mogherini tells UN Security Council, 09/05/2017 [cit. 2017-05-24]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/26094/eu-un-partnership-key-stabilising-worlds-crisis-regions-mogherini-tells-un-security-council_en.

²⁹ ESVČ: High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the EU-UN cooperation, 09/05/2017 [cit. 2017-05-24]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/25815/high-representativevice-president-federica-mogherini-eu-un-cooperation_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

spolupráce vedené Ruskem. V prosinci 2015 ale bylo na společném jednání EU a Arménie dohodnuto sjednání nové dvoustranné smlouvy o spolupráci. K tomu došlo v únoru letošního roku.³⁰

V letošním roce proběhly v zemi parlamentní volby. V nich vyhrála Republikánská strana, jejímž volebním lídrem byl současný prezident Serž Sarkisjan.³¹ Jemu končí v příštím roce mandát. S jeho koncem dojde také na základě dodatků k ústavě přijatých v roce 2015 k přesunu k parlamentnímu systému; hlavu státu bude volit současný parlament. Současný předseda vlády Karen Karepetyan, který premiérský post zastával od loňského podzimu a kterého ve funkci po první schůzi parlamentu prezident Sarkisjan opět 18. května potvrdil,³² by měl zůstat premiérem i po roce 2018. Dle komentářů dochází již v současnosti v Republikánské straně k formování mocenských skupin, které svedou boj o nástupnictví na postu předsedy vlády po roce 2018.³³

Jednání v institucích EU

Dne 23. května proběhla Rada spolupráce EU-Arménie. Jednání se za stranu EU účastnila vysoká představitelka Mogheriniová a za arménskou stranu ministr zahraničí Edward Nalbandian. Jednání se dotklo následujících témat:

- Uzavření jednání o dohodě o zahrnující a posílené spolupráci a urychlení zavádění dohodnutých opatření; v brzké době by mělo dojít k následnému přijetí priorit spolupráce pro období 2017–2020;
- EU zdůraznila nutnost zajistit liberálně-demokratické vnitropolitické prostředí (odstranění nedostatků v proběhlých parlamentních volbách a zajištění základních práv včetně práva shromažďovat se a protestovat);
- Zlepšení situace v oblasti soudnictví, zajištění opatření proti diskriminaci na všech úrovních, boj proti korupci a zajištění právního státu;
- Pokračování spolupráce Arménie v rámci EaP;
- Řešení situace v Náhorním Karabachu; role minské kontaktní skupiny, která funguje pod Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).³⁴

Po jednání vysoká představitelka uvedla, že EU podporuje Arménii ve všech ohledech a všechny činnosti arménské vlády (hospodářský rozvoj, podnikatelské prostředí, soudnictví a lidská práva a boj proti korupci). Vysoká představitelka za EU zdůraznila základní lidská práva a dodržování liberálně-demokratických hodnot.

Jednání se také dotkla vlivu občanské války v Sýrii na stabilitu celého regionu. EU vyzvala k normalizaci vztahů mezi Tureckem a Arménií a podpořila tento proces.³⁵

³⁰ Přehled SZBP 2/2017, s. 16. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=108530>.

Vývoj směřující k jednání o nové dohodě o spolupráci viz Přehled SZBP 12/2015, s. 7. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=78183>.

³¹ Přehled SZBP 2/2017, s. 16. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=108530>.

³² Inaugural Session of Armenian Parliament Convened; Karapetyan Reappointed PM. Armenianweekly.com [online], May 18, 2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://armenianweekly.com/2017/05/18/inaugural-session-of-na/>.

³³ MIKHAYLOV, Vyacheslav. Armenia. Operation “successor”. EAdaily.com [online], April 17th, 2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <https://eadaily.com/en/news/2017/04/17/armenia-operation-successor>.

³⁴ Rada EU: EU- Armenia Cooperation Council, 23/05/2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-ministerial-meetings/2017/05/23/?utm_source=dsm-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Main%20results%20-%20EU-%20Armenia%20Cooperation%20Council%2C%2023/05/2017.

³⁵ ESVC: Remarks by HR/VP Federica Mogherini at the press conference following the EU-Armenia Cooperation Council, 23/05/2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters->

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

LIBYE

Popis problematiky

Dle předchozích očekávání došlo v první polovině května k jednání mezi zástupci mezinárodně uznané vlády národní shody (GNA) a zástupci Sněmovny reprezentantů, která sídlí ve východolibijském Tobruku. Ačkoli mezinárodní společenství uznává jak vládu národní shody, tak i Sněmovnu reprezentantů, mezi oběma institucemi panují napjaté vztahy. Haftar, který se sám pasoval do velitele polooficiální Libyjské národní armády, je stoupence Sněmovny reprezentantů. Dle ministra zahraničí z vlády národní shody Mohameda al-Tahera Sialy se Haftar stane ministrem obrany výměnou za uznání vlády jako jediného nejvyššího orgánu moci výkonné v zemi. Současně s tím by Haftar musel uznat politickou dohodu zajišťující politický přechod v zemi.³⁶ Radikální stoupenci vlády národní shody ale takovou nabídku odmítli. Dle jejich názoru nemá Haftar v systému žádnou legitimitu; ani dle politické dohody ze Skhiratu nelze odvozovat jeho legitimitu od stoupenectví se Sněmovnou reprezentantů. Klíčová role generála Haftara se tak odvíjí pouze od jeho vojenské síly.³⁷

Předseda vlády národní shody Farádž al-Sarraj se sešel v Abú Dhabí s generálem Haftarem poté, co se 8. května sešli zástupci sousedních států v Alžíru. Jednání se účastnili také zástupci OSN, Egyptu, Tuniska, Súdánu, Nigeru a Čadu.³⁸

Jednání v institucích EU

Dne 23. května se v Káhiře sešli zástupci EU, Africké unie (AU), Ligy arabských států (LAS) a OSN za účelem diskuze o nejnovějším vývoji v Libyi. Libyjský kvartet přijal společné komuniké.³⁹ Komuniké obsahuje několik klíčových bodů:

- Podpora politickému přechodu dle dohody ze Skhiratu; podpora svrchovanosti, nezávislosti, celistvosti a jednoty země; kvartet také vyzval, aby ustaly kontakty s institucemi, které nejsou obsaženy v dohodě ze Skhiratu;
- Jednání mezi zúčastněnými relevantními aktéry musí vést k naplňování politické dohody;
- V brzké době by měla být dokončena práce na nové ústavě, která je předpokladem pro konání nových prezidentských a parlamentních voleb;

[homepage/26687/remarks-hrvp-federica-mogherini-press-conference-following-eu-armenia-cooperation-council_en](https://www.eadaily.com/en/news/2017/05/23/turkey-georgia-azerbaijan-format-threatening-armenia-opinion).

Arménie v současné době kritizuje vzrůstající spolupráci Turecka, Gruzie a Ázerbájdžánu ve vojenské oblasti (společná cvičení). Dle Arménie taková spolupráce, iniciovaná Tureckem, má sloužit především k rozšíření tureckého vlivu na jižním Kavkazu.

Turkey-Georgia-Azerbaijan format threatening Armenia: opinion. EAdaily.com [online], May 23rd, 2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <https://eadaily.com/en/news/2017/05/23/turkey-georgia-azerbaijan-format-threatening-armenia-opinion>.

³⁶ Ke sjednání dohody došlo v červenci 2015 v marockém Skhiratu.

Bližší viz Přehled SZBP 7/2015, s. 10. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=115471>.

³⁷ Haftar offered army chief post on accepting Libya unity government. Middleeasteye.net [online], 10 May 2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/general-khalifah-haftar-named-army-chief-libyan-foreign-minister-1607935776>.

³⁸ Libya's neighbours, U.N. voice support for its new move for talks. Reuters.com [online], May 8, 2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/uk-libya-security-algeria-idUKKBN18422V>.

³⁹ ESVČ: JOINT COMMUNIQUE [cit. 2017-06-13]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_communique_libya_quartet_meeting_23_may_2017.pdf.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- K úspěšnému politickému přechodu je nutná stabilizace země a zajištění její bezpečnosti, včetně účinné ochrany hranic;
- Podpora regionálním aktivitám, které mají situaci v zemi stabilizovat;
- Hospodářská situace v zemi a spolupráce by se měly stát předmětem intenzivního dialogu mezi centrální bankou a vládou;
- Kvartet vyjádřil podporu činnosti OSN vedoucí k jednání o omezeném počtu dodatků k politické dohodě.
- Dále zástupci ocenili činnost všech aktérů, která vede k politickému řešení situace v zemi.

V komentáři k jednání vysoká představitelka Mogheriniová uvedla, že politický přechod musí zahrnovat všechny relevantní strany, tedy i generála Haftara. Nepřímo tak ocenila nedávná jednání směřující k jeho zapojení do vlády národní shody.⁴⁰

ZÁVĚRY RADY K OBRANĚ

Popis problematiky

Globální strategie EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (EUGS) stanovuje tři strategické priority ovlivňující činnosti EU:

- Odpovídající reakce na vnější krize a konflikty;
- Posilování obranných a bezpečnostních kapacit partnerů;
- Ochrana Unie a jejích občanů.

Za účelem naplnění strategických priorit dochází v oblasti společné obrany k několika souvisejícím procesům. EK oznámila vytvoření Evropského obranného akčního plánu, který je zaměřen na zbrojení, jeho koordinaci a financování a technologický pokrok v této oblasti. ESVČ pracuje na přípravě bílé knihy o společné obranné a bezpečnostní politice, která by měla stanovit nové priority a metody v rámci SBOP s ohledem na priority stanovené v EUGS.

Jednání v institucích EU – závěry Rady

Rada pro zahraniční věci (FAC) ve formátu ministrů obrany přijala 18. května závěry k obraně a bezpečnosti s ohledem na EUGS.⁴¹ Tématem by se měla zabývat v červenci také Evropská rada.

Závěry se dotýkají následujících oblastí:

- Posílení a zlepšení fungování řídicích struktur SBOP, vznik vojenského plánovacího a řídicího útvaru pro operační plánování a řízení vojenských výcvikových misí a jeho spolupráce s útvarem civilního plánování a řízení. To má umožnit lepší sdílení zkušeností a využití celého potenciálu nástrojů, kterými EU disponuje.
- Posilování zpravodajských kapacit EU.
- Posilování spolupráce s partnerskými státy v oblasti činností zahrnutých pod SBOP. Sem spadá spolupráce s třetími státy a mezinárodními organizacemi při zajišťování opatření proti hybridním hrozbám, námořní bezpečnosti, strategické komunikaci, kybernetické bezpečnosti, posilování oblasti bezpečnosti v jednotlivých státech, hraniční bezpečnosti a opatření proti neřízené migraci a převaděčství lidí. Specifickou oblastí spolupráce je posilování odolnosti partnerských států a posilování jejich vnitřních bezpečnostních kapacit. Partnerské státy se mohou zapojit do misí SBOP

⁴⁰ ESVČ: Press conference following the 2nd meeting of the Libya Quartet, 23/05/2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/26784/press-conference-following-2nd-meeting-libya-quartet_en.

⁴¹ ESVČ: "EU remains committed to strengthen security and defence": Council adopts Conclusions, 18/05/2017 [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/05/18-conclusions-security-defence/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

a konzultací v oblasti obrany a bezpečnosti. Delegace EU by měly mnohem více plnit roli možného prostředníka a poradního orgánu třetím zemí.

- Civilní složka SBOP přispívá k integrovanému přístupu EU k řešení konfliktů a jejich předcházení. Kapacity civilní složky by měly být náležitě využity. S tím také souvisí rychlé nasazení prostředků, včetně efektivního rozhodovacího procesu na úrovni zástupců členských států.
- Posilování vojenské síly rychlé reakce (evropské bojové skupiny) se neobejde bez změny financování bojových skupin a rozhodovacího procesu pro jejich vyslání. Ke zvážení byly dány možnosti posilování spolupráce (společná cvičení).
- Evropská obranná spolupráce zahrnuje činnost koordinace výdajů na zbrojení a dobrovolnou každoroční revizi plnění vyzbrojovacích závazků. Vyzbrojovací programy by měly být rovněž koordinovány s obdobnou činností na úrovni NATO. Evropská obranná agentura ponese odpovědnost za přípravu podkladů a posouzení plnění závazků. V posilování evropské obranné spolupráce hraje Evropská obranná agentura klíčovou roli. Rada také vítá představení Evropského obranného akčního plánu a pokračující práci na zavádění opatření z něj vyplývajících.
- Rada také vyzvala ke spuštění stálé strukturované spolupráce (*permanent structured cooperation*, PESCO), která umožňuje členským státům zahájit a pěstovat spolupráci v oblasti obrany, pokud o to mají zájem a chtějí splňovat stanovené parametry spolupráce (k PESCO viz dále textové pole).

Stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) je stanovena článkem 42 odstavec 6 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Tento odstavec stanovuje, že „[č]lenské státy, jejichž vojenské schopnosti splňují vyšší kritéria a které přijaly v této oblasti přísnější závazky s ohledem na vedení těch nejnáročnějších misí, naváží v rámci Unie stálou strukturovanou spolupráci. Tato spolupráce se řídí článkem 46. Nedotýká se článku 43.“ Následně článek 46 SEU upravuje náležitosti zřízení stálé strukturované spolupráce (rozhodnutí Rady kvalifikovanou většinou po konzultaci s vysokým představitelem), zapojení dalších států a možnost pozastavení jejich účasti, pokud nesplňují příslušné závazky, a ukončení jejich účasti z vlastní vůle. Smlouvy dále poskytují právní rámec v podobě *Protokolu o stálé strukturované spolupráci stanovené článkem 42 Smlouvy o Evropské unii*, který dále spolupráci zpřesňuje. Členství ve stálé strukturované spolupráci je otevřeno všem členským státům. Ty státy, které se rozhodly zapojit, mají povinnost rozvíjet své vnitrostátní obranné kapacity a případně se účastnit mnohonárodnostních sil. Protokol dále stanovil závazky, které státy musejí splnit:

- Poskytovat schopnosti na vnitrostátní úrovni či v mnohonárodnostních silách;
- Zajistit funkčnost bojových jednotek (taktických bojových seskupení) s možností jejich nasazení na plánované mise, včetně dopravy a logistiky, které budou v termínu do 30 dnů od rozhodnutí schopné provádět mise dle příslušného článku SEU.

Již uvedený protokol stanovil, že spolupracující členské státy si vytyčují cíle investičních výdajů na obranné vybavení, pravidelně je přezkoumávají a kontrolují jejich plnění. Součástí spolupráce bylo také sladění obranných zařízení, harmonizace identifikace vojenských potřeb, sdružování a specializace obranných prostředků a podpora schopnosti a výcviku a logistiky. Dále se členské státy mají snažit o posílení dostupnosti, interoperability, flexibility a schopnosti nasazení svých sil a přezkoumat případně své vnitrostátní rozhodovací postupy. V rámci mnohonárodnostního přístupu spolupracují na nápravě nedostatků v oblasti obranné politiky. Stěžejní roli při posuzování a stanovování nových vyzbrojovacích cílů hraje Evropská obranná agentura (*European Defence Agency, EDA*).

Protokol stanovoval závazky, které musely členské státy přijmout po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost do roku 2010. Dle komentáře k Lisabonské smlouvě se tak očekávalo, že ke spuštění stálé strukturované spolupráce dojde okamžitě. Tomu předcházela plán francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho na spuštění strukturované spolupráce šesti zemí – Francie, Itálie, Německo, Španělsko, Polsko a Spojeného království.

Dosažení pokroku v oblasti stálé strukturované spolupráce bylo v letošním roce na základě požadavků členských států posvěceno Radou pro zahraniční věci dvakrát (6. března a 18. května). Stálá strukturovaná spolupráce by měla dále prohlubovat a rozvíjet spolupráci vybraných členských států v oblasti obranné politiky. Jakékoli nově nabyté prostředky, které vzejdou ze stálé strukturované spolupráce, budou ve vlastnictví členských států, které s nimi budou moct dle libosti nakládat (například použitím k plnění závazků v OSN a NATO). Závěry Rady z 18. května letošního roku zdůrazňují podíl stálé strukturované

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

spolupráce na posilování obranných schopností členských států a přispění k celkovému dosažení stanovených strategických cílů EU. Parametry spolupráce společně se závazky by měly být členskými státy stanoveny v souladu s Protokolem o stálé strukturované spolupráci.

Stálá strukturovaná spolupráce bude mít dvoustupňové řízení. V prvním stupni rozhoduje Rada (plně v souladu s příslušnými články SEU); o konkrétních projektech a iniciativách rozhodují pouze zapojené členské státy. V následujícím období by měly být promyšleny odpovídající postupy rozhodování a dohledu, aby byla zajištěna transparence a zároveň umožněno členství všem státům, které projeví zájem a vůli plnit přísnější podmínky a závazky. Konkrétní projekty a závazky jsou předmětem následné diskuze. EDA a ESVČ budou plnit roli podpůrných institucí. EK zajistí soulad činností v rámci stálé strukturované spolupráce s náplní činností dle Evropského obranného akčního plánu.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz